

Innhold

Forord	7
Del I	
Rettsmekling – en introduksjon	15
KAPITTEL 1 Introduksjon	16
1.1 Innledning	16
1.2 Ulike varianter av mekling	17
1.3 Hva er rettsmekling? – en foreløpig innføring	18
1.4 Litteratur	18
1.5 Oversikt over den videre fremstillingen	20
KAPITTEL 2 Mer om rettsmekling som tvisteløsningsmetode	21
2.1 Innledning	21
2.2 Nærmere om rettsmekling	21
2.3 Overgangen fra prosess til rettsmekling – fokusendring hos advokaten	23
2.4 Rettsmekling som mellom- eller endestasjon	24
2.5 Stadier i rettsmeklingsprosessen	26
Del II	
Advokatens oppgaver og rolle i rettsmekling – rettsmeklerens tilnæringsmetoder og teknikker	29
KAPITTEL 3 Advokatens oppgaver og rolle i rettsmekling	30
3.1 Bør advokaten være til stede i rettsmekling?	30
3.2 Advokatens oppgaver i rettsmekling	31
3.3 Advokatens rolle i rettsmeklingen	32

KAPITTEL 4 Rettsmeklerens tilnæringsmetoder	35
4.1 Oversikt – herunder meklerens sentrale rolle	35
4.2 Meklerens metoder ved styring av meklingsprosessen	36
4.2.1 Innledning	36
4.2.2 Den tilretteleggende metoden (interessebasert mekling)	37
4.2.3 Den evaluerende metoden	38
4.2.4 Den transformerende metoden	39
4.3 Snevert eller bredt anlagt mekling	39
4.4 Begrenset eller aktiv deltakelse fra partene	40
4.5 Bruk av separate møter (særmøter)	40
4.6 Betydningen av rettsmeklerens tilnæringsmetode for advokaten	41
KAPITTEL 5 Rettsmeklerens teknikker	43
5.1 Innledning	43
5.2 Meklingen presenteres som en problemløsningsprosess	43
5.3 Teknikker som bedrer kommunikasjonen mellom partene	44
5.4 Kontrollering av partenes følelser – særmøter	45
5.5 Gjengivelse og omformulering av utsagn og tvistetemaer	46
5.6 Utvikling av løsningsforslag	47
5.7 Meklerens håndtering av ulike forhandlingsposisjoner hos partene	48
5.8 Assistanse fra mekleren vedrørende forsering av hindre for en minnelig løsning, herunder om ulike syn på prosessrisikoen	49
5.9 Løsningsforslag fra rettsmekleren	50
5.10 Siste etappe inn mot løsning av tvisten – meddelelse av meklerens syn på saken («domsprognose»)	51
Del III	
Bør tvisten rettsmekles?	53
KAPITTEL 6 Bør tvisten rettsmekles?	54
6.1 Innledning	54
6.2 Grunner for å delta i rettsmekling	54
6.2.1 Løsning av hele tvisten	54
6.2.2 Rettsmekling uten tro på at hele tvisten kan løses i minnelighet	55
6.3 Er saken egnet for rettsmekling?	56
6.4 Advokatens vurdering av om rettsmekling bør forsøkes	57
6.4.1 Generelt	57
6.4.2 Indikatorer som tilsier at rettsmekling bør anbefales	58

6.4.3	Indikatorer som tilsier at rettsmekling ikke bør anbefales.....	59
6.4.4	Advokatens anbefaling til klienten	60
6.5	Domstolens beslutning vedrørende rettsmekling	61

Del IV

Stadiene i rettsmeklingsprosessen	63
--	-----------

KAPITTEL 7 Initiering av rettsmekling	64
--	-----------

7.1 Innledning.....	64
----------------------------	-----------

7.2 Partenes tilbakeholdenhet til rettsmekling	64
---	-----------

7.3 Hvordan initieres rettsmekling?.....	65
---	-----------

7.4 Hvordan få en negativt innstilt motpart til å delta i rettsmekling?..	67
--	-----------

KAPITTEL 8 Forberedelse til rettsmekling	70
---	-----------

8.1 Innledning.....	70
----------------------------	-----------

8.2 Forberedelse av saken	72
--	-----------

8.2.1	Gjennomgang av saksfilen – vurdering av mulig ytterligere informasjonsbehov	72
-------	--	----

8.2.2	Identifisering av partenes behov og underliggende interesser	74
-------	--	----

8.2.3	Utarbeidelse av rettsmeklingsplan	76
-------	---	----

8.2.4	Informasjonsavgivelse – konfidensialitet	78
-------	--	----

8.2.5	Hvem skal og kan delta i rettsmeklingen?.....	79
-------	---	----

8.2.6	Fordeling av oppgaver og roller mellom advokaten og klienten	80
-------	--	----

8.2.7	Vurdering av prosessrisiko – fullmakter m.m.	81
-------	---	----

8.2.8	Forberedelse av åpningsinnlegg	82
-------	--------------------------------------	----

8.2.9	Forberedelse av separate møter (særmøter)	85
-------	---	----

8.2.10	Hva bør tas med til rettsmeklingsmøtet?	86
--------	---	----

8.3 Forberedelse av klienten/parten	86
--	-----------

8.3.1	Informasjon til klienten om rettsmeklingsprosessen og aktørenes ulike roller	86
-------	---	----

8.3.2	Nærmere om forberedelsen av klienten/parten.....	87
-------	--	----

8.4 Avstemming med klienten/parten vedrørende ambisjonsnivå for rettsmeklingen etc.....	90
--	-----------

KAPITTEL 9 Gjennomføring av rettsmeklingen	91
---	-----------

9.1 Innledning.....	91
----------------------------	-----------

9.2 Innledningsfasen (fellesmøte).....	92
---	-----------

9.2.1	Generelt – etablering av godt meklingsklima	92
-------	---	----

9.2.2	Mer om meklerens orientering om meklingsprosessen	93
-------	---	----

9.3 Åpningsfasen (fellesmøte)	95
--	-----------

9.3.1	Generelt.....	95
-------	---------------	----

9.3.2	Mer om oppbygningen av åpningsinnlegget	97
9.3.2.1	<i>Oversikt</i>	97
9.3.2.2	<i>Innledningen</i>	97
9.3.2.3	<i>Partens syn på saken og litt om jussen</i>	97
9.3.2.4	<i>Klientens interesser og hva klienten ønsker å få ut av rettsmeklingen</i>	98
9.3.2.5	<i>Antydning om løsningsalternativer</i>	99
9.3.2.6	<i>Avrunding</i>	99
9.4	Informasjonsfasen (fellesmøte og særmøter)	100
9.4.1	Informasjonsinnhentning	100
9.4.2	Bruk av separate møter (særmøter)	102
9.5	Løsningsfasen (særmøter og fellesmøte)	105
9.5.1	Innledning	105
9.5.2	Utvikling av løsningsalternativer	105
9.5.3	Bygging av enighet mellom partene.....	107
9.5.4	Påvirkning fra rettsmekleren – løsningsforslag, «domsprognose» m.m.....	108
9.5.5	Hva hvis rettsmeklingen kjører seg fast?.....	110
9.5.6	Bør klientens motstandspunkt meddeles den andre parten eller mekleren?.....	111
9.6	Avslutningsfasen (fellesmøte og særmøter)	112
9.6.1	Innledning	112
9.6.2	Rettsmeklingen fører til en minnelig løsning.....	112
9.6.3	Rettsmeklingen resulterer ikke i en minnelig løsning	116
9.6.4	Sakskostnader.....	117

Del V

Diverse andre forhold og rettsmekling, undersøkelser samt etikk .....

119

KAPITTEL 10 Diverse andre forhold og rettsmekling .....

120

10.1 Innledning.....

120

10.2 Advokatens oppfølging etter rettsmekling.....

120

10.3 Kan rettsmekleren fortsette en hovedforhandling etter rettsmekling som ikke fører til forlik?.....

121

10.4 Bevisforbud og taushetsplikt .....

123

10.5 Rettsmidler m.m. ....

123

10.6 Kan et utenrettslig forlik i rettsmekling angripes?.....

124

KAPITTEL 11 Undersøkelser om rettsmekling.....

125

11.1 Undersøkelsene .....

125

11.2 Knoff-rapporten.....

126

11.3 Engebretsens spørreundersøkelse og artikler .....

127

11.4 Engebretsens artikkel om hva advokatene mener om rettsmekling	128
11.4.1 Introduksjon	128
11.4.2 Store variasjoner i domstolenes rettsmeklingsaktivitet	128
11.4.3 Hvordan kan domstolene øke antall rettsmeklinger?	129
11.4.4 Gjennomføring av rettsmøtet/meklingsmøtet	130
11.4.5 Hvilket bidrag gir rettsmekleren under meklingsmøtet?	131
11.4.6 Hvilken mekleradferd oppfatter advokatene som positiv eller negativ?	132
11.4.7 Hva er årsakene til at tvistene ikke blir forlikt under rettsmeklingen?	132
11.4.8 Hva mener advokatene at domstolene/dommerne bør gjøre mer av for å øke forliksprosenten i rettsmeklingsmøtene?	134
11.4.9 Forslag til aktiviteter som domstolene/dommerne kan gjøre mer av for å øke kvaliteten på avtalene som inngås	135
11.4.10 Er det regionale variasjoner i advokatenes syn på rettsmeklingsarbeidet?	136
11.5 Engebretsens artikkel om sentrale problemstillinger som advokatene synes særlig opptatt av	136
11.5.1 Innledning	136
11.5.2 Hvordan videreutvikle domstolenes arbeid under saksforberedelsen?	137
11.5.3 Er det alternativer til at meklingsprosessen blir dominert av pruting mellom partene?	138
11.5.4 Hva er en riktig og hensiktsmessig grad av tydelighet og press fra rettsmeklerens side?	139
11.6 Myklands undersøkelse om mekling i norske domstoler	144
11.6.1 Introduksjon	144
11.6.2 Funnene i undersøkelsen	144
11.6.3 Avsluttende merknader	146
11.7 Undersøkelsen til professor Relis	146
11.7.1 Oversikt	146
11.7.2 Hovedfunnene i undersøkelsen	147
KAPITTEL 12 Ethiske forhold og rettsmekling	151
12.1 Innledning	151
12.2 Hovedforpliktelse og begrensninger for advokaten	152
12.3 Opplysninger om advokatens fullmakter	153
12.4 «Back-trading»	154
12.5 Ethiske forhold mellom klienten og advokaten	154
12.5.1 Press fra klienten	154
12.5.2 Orienteringsplikt overfor klienten	154
12.5.3 Klientens holdning til advokatens råd om minnelig løsning	155
12.5.4 Press fra advokaten med hensyn til minnelig løsning	156
12.5.5 Betydningen av klientens samtykke	156
12.6 Reaksjoner ved brudd på de etiske reglene	157

Del VI	
Overordnede betraktninger og noen tips til advokaten i rettsmekling	159
KAPITTEL 13 Overordnede betraktninger om advokaten i rettsmekling	160
13.1 Innledning.....	160
13.2 Overordnede betraktninger om advokaten i rettsmekling	161
13.2.1 Når bør advokaten anbefale rettsmekling?.....	161
13.2.2 Deltakelse i rettsmekling, advokatrollen og meklerrollen.....	161
13.2.3 Advokaten i rettsmeklingsprosessen.....	162
13.2.4 Hva undersøkelser viser om rettsmekling i praksis.....	163
13.3 Behov for justering av meklerideologi.....	164
KAPITTEL 14 Noen råd og tips til advokaten	165
14.1 Oversikt	165
14.2 Tips for effektive rettsmeklinger.....	165
14.3 Hva advokaten bør unngå i rettsmekling.....	166
Vedlegg	169
Bestemmelsene om rettsmekling i tvisteloven kapittel 8.....	170
Forberedelse til rettsmekling – sjekklister	174
Rettsmeklingsplan – sjekklister	176
Oppbygning av åpningsinnlegget – mulig disposisjon	177
Litteratur/forkortelser	178
Avgjørelsesregister	184
Stikkordregister	185